

Aves
Kinderopvang

Veiligheid- en gezondheidsbeleid

Inhoudsopgave

1. Beleid veiligheid en gezondheid Aves Kinderopvang	5
1.1 Uitwerking beleid veiligheid en gezondheid Aves.....	5
2. Grote en kleine risico's in de opvang	6
3. Werkinstructies, richtlijnen en protocollen	9
3.1 Voedselveiligheid.....	9
3.2 Allergieën en voedingswensen van ouders.....	9
3.3 Persoonlijke hygiëne.....	10
3.4 Schoonmaak groepsruimte en spelmateriaal.....	10
3.5 Infectiezieken op/binnen de groep.....	10
3.6 Medicatiegebruik en voorbehouden handelingen.....	10
3.7 BHV.....	11
3.8 Veiligheid bij brengen en ophalen.....	11
3.9 Veiligheid bij dreigende situaties, brandveiligheid.....	12
3.10 Ongevallen en calamiteiten.....	12
3.11 Kindermishandeling en geweld.....	13
3.12 Misbruik of grensoverschrijdend gedrag door pedagogisch medewerkers, leerkrachten, vrijwilligers, stagiaires, volwassenen of kinderen.....	13
4. Personenregister kinderopvang	14
5. Achterwacht	15
6. Werkwijze risico bepaling veiligheid en gezondheid	16
6.1 Ronde lopen.....	16
6.2 Risico's opsommen/inventariseren.....	16
6.3 Afwegen.....	17
6.4 Maatregelen opstellen.....	17
6.5 Check.....	17
6.6 Registeren.....	17
Bijlage 1: Voorbeeld risico-inventarisatie Kindcentrum Aves	18

De kinderopvang moet een veilige en gezonde omgeving zijn voor kinderen

1. Beleid veiligheid en gezondheid Aves Kinderopvang

1.1 Uitwerking beleid veiligheid en gezondheid Aves

De kinderopvang moet een veilige en gezonde omgeving zijn voor kinderen. In dit beleid staan de richtlijnen en uitgangspunten die voor Aves van toepassing zijn. Dit beleid wordt jaarlijks geëvalueerd. De resultaten van de uitgevoerde risico-inventarisatie Veiligheid en Gezondheid worden hierin verwerkt. Ook wordt bekeken of de maatregelen effectief zijn. Als dit niet het geval is, dan wordt het beleid aangepast.

Voor de belangrijkste risico's rondom veiligheid en hygiëne zijn er al protocollen, beleid of richtlijnen. Veel hiervan zijn wettelijk vereist.

- Dit beleid 'Veiligheid en Gezondheid' wordt door de directeurs van de kindcentra van Aves jaarlijks gecommuniceerd met medewerkers, vrijwilligers, stagiaires en de oudercommissie. De werkinstructies bespreken de directeurs en/of pedagogisch coaches met de medewerkers van het kindcentrum. Voor elk kindcentrum wordt bekeken (mede aan de hand van de uitgevoerde risico-inventarisatie op het kindcentrum) welke werkinstructies of onderdelen van het beleid extra aandacht vragen.
- Het algemene Veiligheid- en gezondheidsbeleid is voor ouders te vinden op www.aves.nl.
- Alle werkinstructies en het hele beleid staan minimaal 1x per 3 jaar op de agenda van een bijeenkomst per kindcentrum of voor de hele organisatie.
- De meldcode kinderopvang wordt minimaal 1x per jaar besproken en waar nodig wordt extra scholing ingezet voor de medewerkers.
- In het scholingsplan staan de trainingen die van belang zijn om de veiligheid van kinderen en medewerkers te bevorderen en door wie ze gevolgd worden en wanneer. Het gaat dan om de zogenaamde verplichte trainingen zoals bhv/BHV, kinder-EHBO en meldcode.
- Op het sharepoint voor medewerkers en vrijwilligers wordt de meest actuele versie van het beleid gepubliceerd. Pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat het beleid en relevante werkinstructies bekend zijn en toegepast worden door vrijwilligers en stagiaires.
- De directeurs zorgen ervoor dat de maatregelen die voortkomen uit de risicobepalingen worden uitgevoerd bij de kindcentra waar dat gewenst is. Ze worden SMART gepland en tijdig geëvalueerd.
Voorbeeld:
De medewerkers hebben de ontruimingsoefening met de kinderen gepland op 23 mei 2025. De oudercommissie wordt hiervan op de hoogte gebracht. Uit de oefening komen een aantal verbeterpunten. De uitvoering daarvan wordt gepland voor 1 juli 2025. De directeur checkt of de maatregelen zijn uitgevoerd en of ze effectief zijn.

2. Grote en kleine risico's in de opvang

Bij opgroeien horen risico's. Elk kind stoot zich wel eens, struikelt of valt op zijn knieën. Een kind groeit nu eenmaal op met vallen en opstaan. Dit is belangrijk om de motoriek te ontwikkelen, om te gaan met teleurstelling en verdriet, maar ook om waardevolle nieuwe ervaringen op te doen. In het 'Pedagogisch beleid' wordt risicovol spelen speciaal genoemd. Dit is een belangrijk thema voor Aves Kinderopvang.

Omgaan en leren van kleine risico's

Toch wil elke opvoeder bewust met risico's voor kinderen omgaan, ook Aves.

De kleine risico's voor de kinderen zijn vallen, struikelen en botsen. Ook het verslikken in een stukje fruit, een vinger tussen de deur of een stoel die op een teen valt, horen daarbij. Kinderen moeten nog leren met risico's in hun omgeving om te gaan.

Per leeftijdsgroep is dit uiteraard verschillend.

De wereld om hen heen wordt namelijk steeds groter.

De pedagogisch medewerker:

- zorgt ervoor dat grote ongelukken niet kunnen gebeuren en dat kinderen leren omgaan met kleine ongelukken of risico's;
- leert de kinderen bijvoorbeeld dat het beter is dat ze op hun billen zitten aan tafel als ze fruit eten of drinken: zo kunnen ze zich niet verslikken of van de stoel afvallen;
- leert de kinderen dat het beter is dat je je hand niet bij de deuropening houdt, maar bij de deur zelf: een vinger kan anders tussen de deur komen;
- legt uit dat rustig door de gang lopen, voorkomt dat je botst of valt;
- legt uit dat je je handen wast, nadat je naar de wc bent geweest: zo word je niet ziek.

Door dit de kinderen te vertellen, geeft de pedagogisch medewerker aan wat het risico is.

'Jasper, ga maar even op je billen zitten. Zo kun je je fruit beter opeten en schiet het niet in je keel.'

Positieve benadering

Bij allerlei soorten situaties past de pedagogisch medewerker een positieve benadering toe. Hij of zij gaat uit van de goede bedoelingen van het kind.

'Ik zie dat je op de bank klimt, spannend hoor! Dat kun je al goed! Laten we in het klimhuisje gaan klimmen, want ik ben best bang dat je gaat vallen daar op die bank'. Is er echt sprake van een gevaarlijke situatie, dan grijpt de pedagogisch medewerker uiteraard in. 'Oeh Lieke, je bent nu gaan staan op de stoel met een schaar in je hand. Dat is gevaarlijk, want dan kun je vallen en je snijden. Ik pak de schaar nu af en zet je snel weer op de grond.'

Een risico zit soms in een klein hoekje

Kleine risico's met soms grote gevolgen zitten bijvoorbeeld ook in:

- gebruikt spelmateriaal (dat schoon en heel moet zijn);
- handtassen van ouders binnen bereik van kinderen;
- als kinderen zonder schoenen naar buiten lopen (zodat ze hun tenen kunnen stoten);
- het duwen van andere kinderen (die kunnen dan vallen).

Veel risico's zijn dan ook te beheersen of te voorkomen door het leren van gedragsregels van de pedagogisch medewerkers.

Ongelukjes bij de BSO

Bij de buitenschoolse opvang zijn de kleine risico's groter op het gebied van ongelukjes. De kinderen weten al welke regels er zijn en de mogelijke risico's. Ondanks dat kunnen kleine ongelukjes gebeuren tijdens het spelen, binnen en buiten. Denk hierbij aan het botsen op elkaar tijdens het rennen op het plein, het uitglijden over een knikker of het struikelen over een springtouw. De pedagogisch medewerker wijst de kinderen vooraf en tijdens het spel op deze kleine risico's en hoe ze dit kunnen voorkomen. Als er toch een ongelukje gebeurt, praat de pedagogisch medewerker met de kinderen over hoe het kon gebeuren en wat ze anders kunnen doen om het de volgende keer te voorkomen.

Grotere risico's

Er zijn ook grote risico's in het opgroeien bij de kinderopvang. Het grootste risico voor de kinderen, ouders, medewerkers en de organisatie is een ongeluk of incident met ernstig fysiek of emotioneel letsel. Ook het uitbreken van een ernstige infectieziekte kan een groot risico zijn voor kinderen én hun familie. Grote risico's kun je niet altijd voorkomen, maar wel beperken. Dit kan door het beleid te kennen en regelmatig te praten over ervaringen en risico's met (nieuwe) medewerkers en de teams.

Voor de grotere risico's die het meest voorkomen, heeft Aves beleid, werkinstructies of protocollen ontwikkeld. Deze zaken worden met een vaste regelmaat toegepast en beoordeeld (zie hoofdstuk 1.1 'Uitwerking beleid veiligheid en gezondheid Aves').

We gaan bewust met risico's voor kinderen om

Risico's kindcentrum

Sommige risico's zijn specifiek verbonden aan het kindcentrum met opvang. Eén keer per jaar maakt de directeur samen met de pedagogisch medewerkers een ronde door het kindcentrum om onveilige situaties in kaart te brengen. Deze worden dan met de andere medewerkers besproken. De maatregelen worden vervolgens met urgentie opgepakt en 'smart' geformuleerd in een plan van aanpak.

In bijlage 1 is de werkinstructie 'Risicobepaling veiligheid en gezondheid' opgenomen. Kindcentra voeren dit elk jaar uit.

3. Werkinstructies, richtlijnen en protocollen

Hoe wordt omgegaan met de belangrijkste risico's bij de kinderopvang?

We lichten de volgende thema's toe:

- Voedselveiligheid
- Allergieën en voedingswensen van ouders
- Persoonlijke hygiëne
- Schoonmaak groepsruimte en spelmateriaal
- Infectieziekten op/in de groep
- Medicatiegebruik en voorbehouden handelingen
- BHV
- Veiligheid bij halen en brengen
- Veiligheid bij dreigende situaties, brandveiligheid
- Ongevallen en calamiteiten
- Kindermishandeling en geweld
- Seksueel misbruik, intimidatie en geweld in de organisatie door medewerkers

3.1 Voedselveiligheid

De kinderen die naar de bso gaan, zijn 4 tot 13 jaar. Hierdoor horen ze niet bij de 'kwetsbare groep' zoals dat in de Warenwet staat. Voor kinderen binnen deze kwetsbare groep (onder de 4 jaar bijvoorbeeld) gelden namelijk andere regels voor wat betreft voeding.

Er worden wel broodmaaltijden tijdens studiedagen en vakantiedagen verstrekt, maar standaard geen (warme of verse) maaltijden.

- Bij de bso krijgen de kinderen onder andere fruit, yoghurt en crackers (zie ook het voedingsbeleid in het 'Pedagogisch beleid' van Aves).
- Fruit wordt door de medewerkers samen met de kinderen schoongemaakt. Persoonlijke hygiëne wordt toegepast, zoals handen wassen voor en na het schoonmaken.
- Overgebleven heel fruit wordt maximaal 2 dagen bewaard in de koelkast. Er worden stickertjes met de datum van binnenkomst op het fruit geplakt. Overgebleven fruit kan ook direct worden meegegeven aan de kinderen.

- De koelkast heeft een temperatuur van maximaal 7 graden. Wekelijks wordt de temperatuur gecontroleerd en geregistreerd door de pedagogisch medewerker.
- Bij de bso maken kinderen tijdens (vakantie) activiteiten soms maaltijden klaar, zoals pannenkoeken, een pizza of salade. Er zijn hiervoor geen bijzondere maatregelen nodig.

Is er iets niet duidelijk, dan kijkt het team op de website van het RIVM: <https://www.rivm.nl/hygienerichtlijnen/kdv-psz-bso>

3.2 Allergieën en voedingswensen van ouders

Het komt voor dat kinderen allergisch zijn of dat de ouders belangrijke leefregels hebben met betrekking tot de voeding voor het kind. Bij de inschrijving wordt zorgvuldig nagegaan of dit van toepassing is. De mentor van het kind zorgt ervoor dat de kinderopvang rekening houdt met de allergieën. Bij de bso is er beleg voor op crackers en brood dat aansluit bij passende wensen van ouders (vegan, vegetarisch, halal, et cetera).

Er wordt nauwgezet op gelet dat er niet per ongeluk voeding wordt verstrekt waar een kind allergisch voor is (lactose, noten etc). Vertoont een kind toch een allergische reactie, dan grijpt een medewerker direct in en belt zo nodig de huisartsenpost. De ouders worden altijd op de hoogte gesteld (zie ook 'Medicatiegebruik en voorbehouden handelingen' bij hoofdstuk 3.6).

3.3 Persoonlijke hygiëne

Persoonlijke hygiëne is ontzettend belangrijk bij de kinderopvang. Pedagogisch medewerkers zorgen er dan ook voor dat ze de handen wassen voor en na het eten, na gebruik van het toilet en het verschonen van kinderen. Het dragen van handsieraden, piercings en grote armbanden wordt afgeraden met het oog op risico's op verwonding van kinderen bij aanraking.

3.4 Schoonmaak groepsruimte en spelateriaal

Alle ruimtes van de opvang moeten goed schoongemaakt worden. Het opruimen en schoonhouden van speelgoed en meubilair is een taak van de pedagogisch medewerker. Voor het dagelijkse schoonmaakwerk is er een vaste schoonmaker (zoals de toiletten en de vloeren). Minimaal 1x keer per jaar wordt zowel de hele opvangruimte als het spelateriaal grondig schoongemaakt. Hierbij wordt eventueel hulp van ouders gevraagd.

Het schoonmaakschema wordt door de pedagogisch medewerker of schoonmaker bijgehouden. Bij infectieziekten wordt de ruimte en het spelateriaal vaker schoongemaakt en gedesinfecteerd, het liefst 1x per dag. De sanitaire ruimte (toilet en badkamer) wordt dagelijks schoongemaakt en tussendoor als dat nodig is vanuit de vaste schoonmaak van het kindcentrum.

3.5 Infectieziekten op/binnen de groep

Bij een uitbraak van besmettelijke ziekten (zoals de waterpokken of diarree) bij meer dan vijf kinderen binnen een groep worden de richtlijnen van de GGD gevolgd. Ook wordt de GGD inspectie op de hoogte gebracht.

Zieke kinderen kunnen niet bij de opvang blijven. Heeft het kind koorts, is het hangerig en/of overduidelijk niet in orde, dan wordt dit overlegd met de ouders. Als het kind al ziek is, blijft hij of zij thuis. Heeft het kind een infectieziekte, maar gedraagt het zich niet ziek, dan is er geen reden om het kind op dat moment te weigeren bij de opvang. Is het een ziekte die een risico kan vormen/zijn voor andere kinderen of ouders (zwangere ouders en baby's) die de bso bezoeken, dan is dat een uitzondering. Voorbeelden daarvan zijn: corona, kinkhoest en roodvonk.

Voor nadere richtlijnen volgen de medewerkers van Aves Kinderopvang de werkinstructies van het RIVM: <https://www.rivm.nl/hygienerichtlijnen/kdv-psz-bso>

3.5.1 Vaccinaties

Ouders wordt met klem gevraagd het vaccinatieprogramma van het RIVM te volgen. Ook worden ze uitgenodigd om open te zijn over of hun kinderen wel/niet gevaccineerd zijn. Zo houden we risico's voor anderen onder controle (bijvoorbeeld risico's voor baby's die met ouders meekomen).

3.6 Medicatiegebruik en voorbehouden handelingen

Bij de kinderopvang worden geen medicijnen gegeven. Dit geldt ook voor paracetamol en andere zelfzorgmiddelen. We vragen ouders bijzonderheden te melden die van invloed kunnen zijn op het gedrag van het kind bij de opvang. Denk hierbij aan het gebruik van antibiotica.

Voor kinderen die langdurig medicijnen gebruiken, wordt een aanpak besproken met de ouders. Pedagogisch medewerkers geven ook deze medicatie niet.

De medicatie wordt buiten de tijden van onderwijs en kinderopvang door ouders gegeven. Soms kan dit niet. In dat geval spreken pedagogisch medewerkers met ouders een werkwijze af, na advies van de behandelend arts. De ouders vullen dan een toestemmingsformulier voor medicatie in. Als ze de medicijnen geven, schrijven medewerkers het tijdstip, aantal en de naam van de medicijnen op. We vragen ouders om medewerkers op de hoogte te houden van het medicijngebruik van hun kind.

Gebruik van medicijnen mag niet zonder overleg. Kinderen mogen dit niet in hun tas of jas meenemen naar de bso. Ze mogen dit ook niet zelf innemen. Indien echt noodzakelijk kan de pedagogisch medewerker de medicijnen geven. Dat gaat altijd in overleg met ouders en de huisarts. Medicijnen of andere middelen worden bewaard achter een dubbel slot in een aparte kast. Daarnaast worden tijd, hoeveelheid en wie de medicijnen krijgt, opgeschreven.

Pedagogisch medewerkers verrichten geen voorbehouden handelingen. Denk hierbij aan sondevoeding of bloedwaarde prikken. Krijgt een kind het plotseling erg benauwd, dan mag een 'puffer' alleen gegeven worden na instructie van een arts én bij wijze van uitzondering. Dit geldt ook voor het gebruik van de epipen, dat mag alleen na instructie van een arts of verpleegkundige. De epipen wordt op korte afstand van de groep in een afgesloten kast in een afgesloten doos bewaard (dus niet in het keukenkastje op de groep).

3.7 BHV

3.7.1 BHV en EHBO-does

Alle pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van een actueel Wet IKK certificaat EHBO voor baby's en kinderen (kinderopvang). Bij elke groep is er een EHBO-kit aanwezig die voldoet aan de eisen van het Oranje Kruis. Binnen het kindcentrum is er afgesproken wie verantwoordelijk is voor het onderhoud van deze kit.

3.8 Veiligheid bij brengen en ophalen

Bij de jaarlijkse risico-inventarisatie houdt het team rekening met risico's die horen bij het halen en brengen van kinderen.

3.8.1 Brengen

Pedagogisch medewerkers halen de kinderen op een vaste plek in het kindcentrum op. Ze communiceren met de leerkrachten over welk kind die dag aanwezig is en wie niet. Dagelijks registreren pedagogisch medewerkers de kinderen die bij de bso zijn. Dat doen ze in het ouderportaal van KidsKconnect.

3.8.2 Ophalen

Bij het ophalen van kinderen kunnen situaties ontstaan die risicovol zijn voor kinderen. Met name bij jonge kinderen kan dit het geval zijn, zoals plotseling over straat rennen, in de sloot belanden of een ouder die ruzie heeft met een andere ouder en een kind meeneemt. De omgeving wordt nagekeken op mogelijk gevaarlijke situaties voor het kind. Er worden afspraken gemaakt om te voorkomen dat een ouder of andere volwassene een kind zonder toestemming meeneemt. Kinderen worden in principe alleen door de eigen ouders opgehaald.

Persoonlijke
hygiëne is
ontzettend
belangrijk

- Bij de bso schrijft de pedagogisch medewerker op welke kinderen zijn opgehaald. Oudere kinderen mogen alleen zelfstandig naar huis als de ouders hier schriftelijk toestemming voor gegeven hebben.
- Weet de pedagogisch medewerker niet zeker of een kind mee mag met een bepaalde volwassene, dan belt de medewerker de ouder en vraagt of de persoon bekend is. Vervolgens wordt de telefoon doorgegeven aan degene die het kind ophaalt, waardoor de medewerker ziet en hoort dat dit de juiste persoon is.
- Bij ouders die gescheiden zijn, wordt het kind alleen meegegeven aan een ouder die de ouderlijke macht heeft.
- Bij pleeggezinnen zijn duidelijke afspraken gemaakt over wie het kind wel en niet mag ophalen. Bij de groep hebben pedagogisch medewerkers zo nodig foto's en namen van de personen die de kinderen mogen ophalen.
- Ouders laten de pedagogisch medewerkers vooraf weten dat hun kind door een andere volwassene wordt opgehaald (dit geldt ook voor speelafspraken bij andere kinderen of ophalen door andere familieleden). Het liefst wordt al bij inschrijving aangegeven wie het kind mogen ophalen. Op de dag zelf bellen of appen de ouders altijd dat een andere volwassene (wie) het kind ophaalt. Doen zij dit niet, dan mag het kind niet mee.
- Kleuters mogen niet met oudere broertjes of zusjes meegegeven worden, behalve als hier afspraken over zijn met ouders (schriftelijk) en dit naar inzicht van de pedagogisch medewerker veilig kan.

3.9 Veiligheid bij dreigende situaties, brandveiligheid

- Het gezamenlijke team (opvang en onderwijs) van het kindcentrum past jaarlijks het BHV-plan aan bij nieuwe ontwikkelingen. Dit plan past bij de lokale situatie en kan voor elk kindcentrum net wat anders zijn.
- Er wordt een BHV-team samengesteld uit zowel BHV'ers vanuit onderwijs, als van de opvang. Zij inventariseren samen mogelijke risico's rondom brand en dreigende situaties, zowel binnen als buiten het gebouw. Voorbeelden daarvan zijn bedrijfsgebouwen in de omgeving van het kindcentrum of problemen in de buurt.
- Er worden gezamenlijk oefeningen gepland, zowel voor ontruiming bij brand als bij dreiging van buitenaf. Dit vindt minimaal één keer per jaar plaats. Hierbij wordt rekening gehouden met de verschillende openingstijden. De bso oefent ook in vakantietijd.
- Na elke oefening wordt beoordeeld hoe de oefening ging en worden maatregelen voor verbeteringen beschreven en opgeslagen. Deze maatregelen worden binnen drie maanden gecheckt op uitvoering door het hoofd BHV.
- Zo mogelijk wordt advies gevraagd van hulpdiensten (brandweer) om brandveiligheid te oefenen.

3.10 Ongevallen en calamiteiten

3.10.1 Voorkomen van ongevallen

De directeur zorgt samen met de pedagogisch medewerker voor een veilige en uitdagende spelomgeving voor de kinderen. Dat betekent:

- dat er regelmatig tijdens de opvang opruimrondes zijn bij de groep, zo verdwijnt het risico op rondslingerend spelmateriaal;
- dat het spelmateriaal schoon is, heel is en voldoet aan de Europese wetgeving;
- dat speeltoestellen binnen en buiten de groepsruimte voldoen aan de Europese wetgeving. Daarnaast is er voor elk toestel een logboek en er is vastgelegd hoe vaak ze worden gekeurd. De pedagogisch medewerker kijkt dagelijks of er bijzonderheden zijn en noteert dat. Bij bijvoorbeeld loszittende treden van de glijbaan, tegels die ontbreken en scherpe randen zorgt hij of zij er snel voor dat het speeltoestel niet door de kinderen wordt gebruikt en zet de reparatie in gang.

3.10.2 Ongeval met letsel bij de kinderen tijdens de opvang

In het pedagogisch beleid staat dat Aves het belangrijk vindt dat kinderen uitgedaagd worden om kansrijk, gezond en veerkrachtig op te groeien. Vallen, botsen, een knie open, een tand door de lip: het overkomt vrijwel ieder kind wel eens en dat hoort bij het gezond opgroeien. Medewerkers letten op een goede balans tussen beschermen en uitdagen. Pedagogisch medewerkers zijn opgeleid om EHBO toe te passen als het nodig is. Aandacht of een kus op de zere vinger help vaak ook. Ouders worden altijd op de hoogte gebracht, ook als het om een bult gaat.

Gebeurt er iets en heeft een kind ernstiger letsel, dan helpt en zorgt de BHV'er snel. Hij of zij waarschuwt indien nodig hulpdiensten. De ouders worden direct op de hoogte gesteld. De directeur is in deze situaties eindverantwoordelijk en zorgt voor opvang van de andere kinderen en contact met de ouders.

3.10.3 Calamiteiten

Voorbeelden van mogelijke calamiteiten:

- Vermissing kind.
- Agressie, gebruik van geweld door kinderen (bso).
- Geweld door anderen tijdens opvangtijden of bij het halen en brengen van kinderen door ouders of andere volwassenen (kinderen zien dit of maken dit mee).
- Ongeval met ernstig letsel bij de kinderen tijdens de opvang gevolgd door ziekenhuisopname.

In alle gevallen schakelt de directeur met het bestuur van Aves, de afdelingen HRM en Onderwijs & Kwaliteit om de juiste stappen te ondernemen in zorg, communicatie en nazorg.

3.11 Kindermishandeling en geweld

3.11.1 Meldcode kindermishandeling

Soms heeft een pedagogisch medewerker of leerkracht zorgen over een kind. Dit kan na concrete signalen of 'onderbuikgevoelens'. Kinderopvang en onderwijs maken verplicht gebruik van de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Hierin staan een kindcheck en het stappenplan meldcode kindermishandeling.

Alle medewerkers hebben de meest actuele opleidingen gevolgd voor het toepassen van de Meldcode. De informatie en het stappenplan staan vermeld op <https://www.nji.nl/kindermishandeling/hoe-werk-ik-met-de-meldcode>

De volgende stappen worden gevolgd en vastgelegd in het kinddossier:

- Breng signalen in kaart.
De kindcheck is onderdeel van deze stap.
- Overleg met een collega. Raadpleeg eventueel Veilig Thuis; het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Ga in gesprek met de betrokkene(n).
- Beoordeel het huiselijk geweld of de kindermishandeling. Neem bij twijfel altijd contact op met Veilig Thuis.
- Neem twee beslissingen.
  1. Is melden noodzakelijk?
  2. Is hulp verlenen of organiseren (ook) mogelijk?

De directeur zorgt ervoor dat pedagogisch medewerkers het gesprek met elkaar aangaan over toepassing van de meldcode. Zij zorgen ervoor dat de kennis hierover actueel blijft en scholing gevolgd wordt door alle medewerkers.

Er is een uitgebreidere werkinstructie beschikbaar over de Meldcode en de toepassing ervan.

3.12 Misbruik of grensoverschrijdend gedrag door pedagogisch medewerkers, leerkrachten, vrijwilligers, stagiaires, volwassenen of kinderen

Het onderwerp (vermoeden van) misbruik of grensoverschrijdend gedrag door collega medewerkers, volwassenen of kinderen is minimaal 1x per jaar onderwerp van gesprek of wanneer daar aanleiding voor is. Dit gesprek wordt dan gevoerd tussen pedagogisch medewerkers en directeurs/pedagogisch coaches.

Als er sprake is van een vermoeden van een geweld- of zedendelict door een medewerker tegen/bij een kind, dan geldt er een meldplicht. Dat houdt in dat de houder van de kinderopvang de situatie moet melden bij de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs. Daarna wordt besloten of er aangifte moet worden gedaan én of er een onderzoek door de politie volgt. De vertrouwensinspecteur voor de kinderopvang adviseert werkgevers, werknemers en ouders als zij aanwijzingen hebben dat een werkgever, werknemer (professional) of kind seksueel misbruikt of ander geweld tegen een kind gebruikt.

Ouders kunnen contact opnemen met de vertrouwensinspecteur als zij een vermoeden hebben van seksueel misbruik, seksuele intimidatie en/of geweld tegen kinderen in het kindcentrum. Professionals in de kinderopvang hebben een meld- en overlegplicht als zij een vermoeden hebben van seksueel misbruik, intimidatie of geweld tegen kinderen.

De vertrouwensinspecteur voor de kinderopvang en onderwijs is elke werkdag tussen 8.00 en 17.00 uur bereikbaar op 0900 111 3 111 (lokaal tarief).

4. Personenregister kinderopvang

Iedereen die werkt in de kinderopvang, moet zich inschrijven in het Personenregister kinderopvang (PRK). Voor de inschrijving in het PRK is een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) nodig. Dit geldt ook voor stagiaires, pedagogisch coaches, ib'ers, begeleiders, sporttrainers, muziekdocenten en vrijwilligers. Kortom: iedereen die minimaal eens per 3 maanden een half uur in de kinderopvang aanwezig is.

Er zijn
altijd andere
volwassenen
dichtbij de
groep

5. Achterwacht

Alle kinderopvanglocaties van Aves zijn te vinden in of rondom de kindcentra. Dit zorgt ervoor dat er altijd andere volwassenen dichtbij de groep zijn. Dit is zowel voor de veiligheid van de kinderen als de medewerkers prettig.

Zijn er niet voldoende pedagogisch medewerkers door uitval van medewerkers of ziekte, dan wordt geprobeerd direct vervangers in te zetten. Lukt dit niet, dan wordt gekeken naar het aantal kinderen dat aanwezig is én of aan de eisen van de beroepskracht-kindratio (BKR)¹ wordt voldaan op dat moment. Is dat niet het geval, dan belt de directeur de ouders met het verzoek hun kind op te halen.

In sommige gevallen kan een medewerker van de bso alleen zijn bij de groep en in het kindcentrum. Dat kan als er weinig kinderen zijn of aan het einde van de dag als er minder kinderen aanwezig zijn. In het werkplan van elk kindcentrum wordt de achterwachtregeling verder toegelicht.

¹ De beroepskracht-kindratio (BKR) is de verhouding tussen het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten en het aantal aanwezige kinderen op een stam- of basisgroep.

6. Werkwijze risico bepaling veiligheid en gezondheid

6.1 Ronde lopen

De directeur bespreekt 1x per jaar met de pedagogisch medewerkers de belangrijkste risico's met betrekking tot veiligheid en gezondheid op de locatie.

Het gaat om de volgende onderwerpen:

- Veiligheid
- Gezondheid
- Voedselveiligheid en hygiëne

Deze risicobepaling duurt 1-2 uur, inclusief bespreking met de medewerker(s).

Per onderwerp wordt met de medewerkers besproken of er sprake is van een extra risico op hun locatie. Samen wordt er dan een ronde gelopen door de locatie. Ook de ingang, uitgang en buitenruimte horen daarbij. Na deze controle wordt er een formulier ingevuld. Als voorbeeld is dit formulier als bijlage 1 toegevoegd.

Daarna worden de risico's geïnventariseerd, afgewogen en eventueel maatregelen genomen. Tot slot worden de maatregelen opgesteld, uitgevoerd, gecontroleerd en geregistreerd.

6.2 Risico's opsommen/inventariseren

De risico's op en bij een locatie kinderopvang/ kindcentrum worden op een rijtje gezet. Dit zijn alleen zaken die opvallen en/of aandacht vragen voor het kindcentrum.

Voorbeelden: *de verwarming is niet afgeschermd; de kinderen kunnen zo naar buiten lopen; er liggen prikkers op de grond bij het prikbord; er staan giftige planten langs de speelplaats; de koelkast is veel te warm, er liggen of hangen snoeren los, de spelletjes in de kast kunnen er wel erg makkelijk uitvallen, het speelgoed is kapot, enzovoorts.*

Niet alles is een risico. Kinderen hebben ook uitdaging nodig in de groep.

Dus: kinderen kunnen op de bank klimmen en er vanaf vallen. Als de pedagogisch medewerker aangeeft dat iets op hun locatie echt een risico is, wordt het genoteerd en aangepakt.

De directeur inventariseert met de pedagogisch medewerkers alleen de risico's die belangrijk zijn voor dit kindcentrum en waar nog geen beheersmaatregel voor is.

6.3 Afwegen

Zodra de risico's zijn opgesomd en opgeschreven, worden de risico's beoordeeld. Hierbij wordt het volgende principe toegepast:

De kans dat het risico zich voordoet is:

- laag (1): komt bijna nooit voor;
- middel (2): kan gebeuren, maar komt niet vaak voor;
- hoog (3): kan vaak voorkomen of doet zich voortdurend voor.

De ernst van de gevolgen als het zich voordoet:

- geen (1);
- kan gevolgen hebben voor het kind, fysiek of emotioneel (2);
- kan zeer ernstige gevolgen hebben, letsel (3).

Hier wordt een risicoscore voor bepaald.

Kans x ernst = de risicoscore.

Score 1: er hoeft geen actie ondernomen te worden

Score 2: in principe is actie niet nodig of er is al een maatregel gestart

Score 3: kijk of er al een maatregel is om te voorkomen dat dit zich voordoet, neem het anders op in het actieplan

Score 4 of hoger: kijk welke actie nodig is:

- beheersmaatregel nemen of;
- ervoor zorgen dat het risico zich nooit meer kan voordoen (verwijderen).

Bij een score 4 of hoger wordt altijd direct actie ondernomen of minimaal binnen 3 maanden, afhankelijk van de aard van het risico.

Voorbeeld: *kinderen nemen medicijnen uit de tassen van pedagogisch medewerkers. Als medewerkers hun tas in de groepsruimte zetten bij het bureau, is de kans groot dat een (jonger) kind de tas gaat onderzoeken en er dingen uitpakt en in de mond stopt. De gevolgen kunnen ernstig zijn.*

Dus: Kans x ernst is dan = $2 \times 3 = 5$.

Actie: Dit risico kan eenvoudig weggehaald worden door de tassen alleen in de personeelskamer in de kast te leggen/zetten.

6.4 Maatregelen opstellen

Als de risico's op een rij staan en de beoordeling heeft plaatsgevonden, worden de te nemen maatregelen genoteerd. Soms is dat opnieuw onder de aandacht brengen van het beleid dat er al is, soms moet ingegrepen worden om direct ongelukken te voorkomen. Vaak is het een maatregel die ervoor moet zorgen dat het niet zo makkelijk meer kan gebeuren. De uitvoering van de maatregelen wordt smart gepland: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden. Ook wordt er een deadline voor de maatregel vastgesteld. De directeur bespreekt of de maatregelen zijn uitgevoerd en effectief zijn geweest.

6.5 Check

Als alle maatregelen op een rij staan, wordt alles nog 1x gecheckt. Is de maatregel uitgevoerd en is de risicoscore dan niet 3 of lager? Dan is het resultaat van de maatregel niet voldoende en moet er een nieuwe maatregel bedacht worden.

6.6 Registeren

De risico's en de beoordeling worden op een formulier genoteerd (bijlage 1).

De uitvoering van maatregelen wordt SMART gepland

Bijlage 1

Yoorbeeld risico-inventarisatie kindcentrum Aves Kinderopvang

Kindcentrum Emmeloordjes

Risico veiligheid	Kans dat het zich voordoet 1. nooit 2. soms 3. vaak	Gevolg als het zich voordoet 1. geen 2. een beetje 3. ernstig letsel	Conclusie en risicoscore (accepteren, elimineren/ weghalen, beheersen) Kans x ernst	Maatregel	Score na invoering maatregel
Hete vloeistoffen, verbranden: de waterkoker staat op het aanrecht in de groepsruimte.	3	3	9	Waterkoker verplaatsen naar keukenruimte school. <i>Direct.</i>	3
Beknelling, verstrikking: er hangt een snoer los in de huishoek bij het stopcontact.	3	2	6	Snoeren weghalen of verplaatsen naar een plek waar kinderen er niet bij kunnen. <i>Direct.</i>	3
Onder schooltijden staat de buitendeur open, kinderen kunnen uit de groep lopen.	2	2	4	Met de school wordt afgesproken dat de deuren dicht blijven, ook als de kinderen van de klas naar de speelplaats gaan. <i>Binnen 2 weken.</i>	2
Kinderen struikelen over de tassen en schoenen in de gang.	2	1	2	Geen maatregel nodig.	2
De glijbaan buiten is 3 jaar geleden voor het laatst gecontroleerd. De ondergrond is hard geworden en er zijn veel splinters in het hout.	3	3	9	Glijbaan afsluiten en niet meer gebruiken tot er onderhoud is uitgevoerd en het toestel opnieuw gekeurd is. <i>Direct.</i>	1

Risico gezondheid	Kans dat het zich voordoet 1. nooit 2. soms 3. vaak	Gevolg als het zich voordoet 1. geen 2. een beetje 3. ernstig letsel	Conclusie (accepteren, elimineren, beheersen)	Maatregel	Score na invoering maatregel
Kinderen verslikken zich in een stukje appel.	1	2	2	Kinderen eten alleen bij het kringmoment en zitten op de stoel.	2
Het is onbekend welke kinderen wel of niet zijn gevaccineerd. Hierdoor kan besmetting met infectieziektes voorkomen.	2	3	6	Ouders voorlichting geven over het belang van openheid over vaccinatie <ul style="list-style-type: none"> • Kwetsbare ouders en kinderen informeren. • Alert zijn op ziekteverschijnselen. • Advies vragen aan ouder kindcentrum. 	3

Risico voedselveiligheid en hygiëne	Kans dat het zich voordoet 1. nooit 2. soms 3. vaak	Gevolg als het zich voordoet 1. geen 2. een beetje 3. ernstig letsel	Conclusie (accepteren, elimineren, beheersen)	Maatregel aanwezig ja/nee	Score na invoering maatregel
Er is geen zeep om handen te wassen op de locatie. De kinderen spoelen alleen hun handen af na toiletgebruik.	2	2	4	In het beleid Veiligheid en gezondheid zijn de richtlijnen opgenomen. Deze opnieuw bespreken en toepassen. <i>Binnen 3 maanden.</i>	2
In de koelkast staan overgebleven boterhammen van de kinderen.	2	1	2	Ouders nog eens voorlichten over voeding, zie voedingsbeleid.	1

Locatie: .....

Ingevuld door: .....

Datum: .....

Risico veiligheid	Kans dat het zich voordoet 1. nooit 2. soms 3. vaak	Gevolg als het zich voordoet 1. geen 2. een beetje 3. ernstig letsel	Conclusie en risicoscore (accepteren, elimineren/ weghalen, beheersen) <i>Kans x ernst</i>	Maatregel	Score na invoering maatregel

Risico gezondheid	Kans dat het zich voordoet	Gevolg als het zich voordoet	Conclusie (accepteren, elimineren, beheersen)	Maatregel	Score na invoering maatregel

Risico voedselveiligheid en hygiëne	Kans dat het zich voordoet	Gevolg als het zich voordoet	Conclusie (accepteren, elimineren, beheersen)	Maatregel	Score na invoering maatregel

